

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

W okręgu wyborczym gmin miejskich Nowy targ - Krościenko wybrany został deputowanym na sejm krajowy Józef Żabiński, przełożony gminy w Krościenku.

Lwów, 1. grudnia 1865.

W okręgu wyborczym gmin wiejskich Gorlice-Biecz wybrany został posłem na sejm krajowy Dr. Andrzej Rydzowski adwokat i suplent uniwersytetu krakowskiego.

Lwów, 2. grudnia 1865.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z d. 25. listopada b. r. raczył najmiłościwiej nadać radcy szkolnemu Wojciechowi Stifler w Austrii powyżej Anizy, przy przeniesieniu go na stały stan spoczynku tytuł radcy dworu z uwolnieniem od taksy.

Część nieurzędowa.

Lwów, 2. grudnia.

Zdaje się, że pewna część deputowanych pruskich zmieni swoją postawę na przyszłym sejmie. Sprzykrzywszy sobie bezowocowe rozprawy nad budżetem i reorganizacją armii, deputowani chcą przenieść opozycję tę na inne pole. Pan Löwe (Calbe) powiedział temi dniami na jednym zgromadzeniu robotników, iż stronnictwo ludowe wyjść musi z odpornego swego stanowiska, iż na sztafardze swym zamieścić ma reformę konstytucyjną, reformę izby panów, reformę podatkowania i prawa przemysłowego, a do tego potrzeba powszechnego głosowania. P. Löwe i jego stronnicy nie robią sobie nadziei, ażeby rząd na to się zgodził, jakoz i ministerjalna korespondencyja Zeidlera powiada, iż o frazesie reformy na przyszłym sejmie mowy wcale nie będzie; reforma w Prusiech nastąpić może jedynie w sposób pruski, to jest w skutek woli królewskiej. Zeidler powiada jednak, iż reforma na drodze tej może nastąpić. Inni znow sądzą, że rząd raz jeszcze odwoła się do ludu na drodze nowych wyborów, zdaje się zaś, iż p. Löwe i jego stronnicy przy wyborach agitować będą za reformą konstytucyjną. Zwiększy to ruch ludowy i dalszy rozwój zatargów konstytucyjnych w Prusiech stanie się jeszcze ciekawszy.

Independance belge donosi, że okólnik rządu francuzkiego o redukcji armii rozestany został pod dn. 21. listopada do reprezentantów Francji za granicą. Dziennik belgijski zapewnia, iż rząd francuzki w okólniku tym szczególny położył nacisk na to, iż ponieważ redukcya zmniejsza liczbę kadrów armii francuzkiej, przeto nie może być uważana jako środek tymczasowy lub przemijający; rząd francuzki zamierza i owszem rozbrojeniu większe jeszcze dać rozmiary, jeżeli inne mocarstwa pójdą za jego przykładem.

Sprawozdanie finansowe p. Foulda, wykazujące oszczędności w sumie 25 milionów franków, wkrótce ogłoszone być ma.

Constitutionnel rozpisując się o domysłach dzienników co do podróży hrabiego Bismarka do Biarritz powiada: Hrabia Bismark, odwiedzając Cesarza i pana Drouyna rozmawiał naturalnie o polityce, ale ograniczał się jedynie na ogólnych uwagach. Nie myślał wcale o tem by proponować Francji zbyt śmiałe lub zagrażające pokojowi Europy kombinacye, zachowywał on owszem przy każdym kroku swoim wielką ostrożność i jak największą grzeczność.

O sporze hiszpańsko-chilijskim donosi *Times* w półurzędowym tonie, że ministrowie Królowej Izabelli przyjęli chętnie przedstawienia, jakie polecono posłowi angielskiemu w Madrycie poczynić przeciw postępowaniu admirała Poreji względem Chili. Odpowiedź rządu hiszpańskiego ma być zupełnie zaspokojającą. Zaś *Diario* utrzymuje, że Anglia i Francya nie mają zamiaru przeszkadzać Hiszpanii w obronie swego honoru.

Podróż duńskiego posła w Paryżu, hrabiego Moltke, do Kopenhagi ma zostawać w związku jak twierdzi pewien dziennik brukselski z projektem zwrócenia Danii Szlezewiku północnego. Dyplomat duński przed odjazdem był przyjmowany przez cesarza Napoleona, który jak zapewniają zalecił przystąpienie na nowo do tego projektu. Hrabia Moltke miał w Berlinie konferencye z p. Bismarkiem i innymi znakomitościami politycznymi, i przemawiał za ideą zwrotu, przyczem prawdopodobnie opierał się na zdaniach Francji. Z drugiej strony twierdzą że dyplomacya rosyjska jest za unią personalną księstw z Danią, ale Król Chrystyan, który dawniej wahał się między tym projektem a ideą zwrotu północnego Szlezewiku, przychylił się teraz do tego ostatniego projektu. Prawdopodobnie są to wszystko tylko dyplomatyczne fantazyje.

W Nowym Yorku obiegają pogłoski o wojskowych uzbrojeniach. Sprzedaż rządowych okrętów transportowych została wstrzymana, a do Texas nadszedł rozkaz, ażeby nie musztrowano więcej wojska. Dzienniki z New-Orleans donoszą nawet, że wojska unii wyruszyły ku rzece Rio grande, i że jeżeli Francuzi wkrótce nie ustąpią z Meksyku, będzie unia interweniować.

Według doniesień z Nowego Yorku generał Grant, w odpowiedzi na mowę wyrażającą sympatyje dla Meksyku i nadzieje bliższego oswoobodzenia tego kraju, oświadczył, że mowa ta wyraża jego własne myśli. Słychać że wojska unii mają być posłane nad Rio grande. *New-Yorker Tribune* zaprzecza jakoby rząd unii miał uzbrajać marynarkę.

Wybory w d. 7. b. m. ukończyły się zupełnem zwycięstwem dla stronnictwa republikańskiego. Usiłowania reakcyi zostały udaremnione i rekonstrukcyja polityka Johnsona musi teraz przetrwać próbę.

Monarchia Austriacka.

Szóste posiedzenie Sejmu krajowego dnia 1go grudnia.

Marszałek krajowy x. *Leon Sapieha* zagał posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{4}$. Obecnych posłów było 130. Ze strony rządu: c. k. komisarz rządowy, radca dworu p. *Possinger*. Po odczytaniu i przyjęciu protokołu z ostatniego posiedzenia wezwał Marszałek Izbę ażeby stosownie do powziętej uchwały przystąpiła do wyboru specjalnej komisji z 24 członków do rozpoznania przedłożeń rządowych co do ustawy gminnej, ustawy o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej.

Ks. *Kuryłowicz* wniósł ażeby przy wyborze do tej ważnej komisji uwzględniono posłów z mniejszych posiadłości w ten sposób, iżby przynajmniej 12 z nich zasiadało w tej komisji.

P. *Szemelowski* oświadczył się przeciw temu wnioskowi, powołując się nauchwałę, że nie z kuryi lecz z całej Izby komisya ma być wybrana.

Marszałek robi uwagę, że nad tym przedmiotem po zapadłej raz uchwale dyskusya nie ma miejsca. Wolno jednak zwracać uwagę na osoby wybrać się mające, zresztą jest rzeczą sumienia i rozważagi za kim kto ma głosować.

Do skrutynium przeznaczeni zostali pp. hr. Baworowski, Rogaliński, Wężyk, ks. Kuryłowicz, ks. Łoziński, Gniewosz, Starowiejski, Czajkowski i ks. Guszalewicz. — Dla porozumienia się i spisania kartek zawiesił Marszałek posiedzenie na godzinę.

Po przerwie oznajmił *Marszałek* o przybyciu nowego posła Krakowskiego Michała Koczyskiego, który zaraz przydzielony został do sekeyi 2ej.

Następnie odbyło się głosowanie kartkami. Posłowie przywoływani porządkiem alfabetycznym według sekeyi rzucali kartki do urny.

Odczytano potem wniosek nagłący p. Kmiotowicza, poparty licznymi podpisami, ażeby dyety posłów podniesiono z 3 zlr. na 6 zlr. Wniosek ten będzie wydrukowany i przyjdzie wkrótce na porządek dzienny.

Na wniosek księcia Marszałka uchwalono wybrać stałą komisję petycyjną z 10 członków po 2 z każdej sekeyi wybrać się mających, i stałą komisję administracyjną również z 10 członków, której przydzielone być mają przedłożenia rządowe o konkurencyi kościelnej, o patronacie szkolnym i o konkurencyi drogowej. Poprawka ks. *Ruczki*, ażeby do tych trzech przedłożeń rządowych mianowano trzy specjalne komisye, tudzież poprawka ks. *Ginilewicza*, ażeby ustawy o konkurencyi kościelnej i o patronacie szkolnym przydzielić jednej, a ustawę o konkurencyi drogowej drugiej komisji specjalnej, zostały uchylone, równie jak niezgodzono się na poprawkę p. Hubickiego, ażeby ta komisya składała się z 15 ani na poprawkę p. Zuka-Skarzewskiego, by się składała z 5 członków.

Zawieszono potem powtórnie posiedzenie, oczekując rezultatu skrutynium wyboru komisji do ustawy gminnej.

Po przerwie trwającej do wpół do 4tej godziny odczytał pan *Wężyk* następujący rezultat głosowania:

Głosujących było 129, absolutna większość 65. Najwięcej głosów otrzymali pp.: ks. Stępek 123, Czajkowski 117, Czehura 115, Zbyszewski 113, Ławrowski 110, Wężyk 106, Borysikiewicz 105, Kowbasiuk 104, ks. Pawlików 104, hr. Gołuchowski 81, Krzczunowicz 79, Gnoiński 78, Smarzewski 77, Grocholski 74, hr. Adam Potocki 72, Ludwik Skrzyński 71, Taczanowski 69.

Z powodu opóźnionej godziny zamknął książę Marszałek posiedzenie, zapowiadając przyszłe posiedzenie na sobotę o godzinie 11tej przed południem wyłącznie dla uzupełnienia wyhoru komisji do ustawy gminnej i dla przeprowadzenia wyboru w sekeych do uchwalonych dwóch komisji, petycyjnej i administracyjnej.

Koniec posiedzenia o godzinie $\frac{3}{4}$ na 4tą.

Wiedeń, 30. listop. (*Nowiny dworu.* — *Wiadomości bieżące.*) Najj. Pan udał się wczoraj o godz. 7 min. 15 zrana osobnym pociągiem dworskim do Goding a ztąd na polowanie do Holitsch. Najj. Panu towarzyszyli Ich cesarz. Moście Arcyksiążęta Karol Ludwik, Karol Ferdynand, Wilhelm, Leopold, Rainer, Ernest,

Wielki Książę Toskański, Książę Filip Wirtembergski, Książę Modencki, hrabia Königsegg, hrabia Wrba, Książę Hohenlohe, Felix hr. Thun, kilku adiutantów Jego Ces. Mości itd. O godz. 12tej było śniadanie w zamku Holitsch. O godzinie 6tej powrócono z polowania. Dziś przed południem Najj. Pan przybędzie do Wiednia i będzie przyjmował trzy deputacje.

Jego Excelencya pan minister stanu hr. Belcredi przyjmował wczoraj o godz. 10tej przed południem deputację z Udine, mającą na czele hr. Cobogo, a o godz. 11tej deputację z Zagrabia.

(*Szczepienie ospy.*) Ministerjum stanu na podstawie zdania wielu instytutów i mężów zawodu nie uznało za stosowne przyjąć projekt zaprowadzenia przymusowego szczepienia ospy, i wyznaczyło komisję, która ma zająć się uregulowaniem kwestyi i oświeceniem publiczności co do tego przedmiotu. Referat powierzono prymaryuszowi dokt. Wertheim. Rada ministerjalny Löschner prezyduje w komisji.

(*Ustawa sankcyonowna.*) *Ostd. Post* dowiaduje się z niezawodnego źródła, że projekt ustawy względem zniesienia kary cielesnej otrzymał sankcję cesarską i w najbliższym czasie będzie ogłoszony.

Presse z dn. 28. listopada zamieściła wiadomość, iż nowemu regulaminowi paszportowemu dodany być miał komentarz, mający cechę mniej liberalną niż całe rozporządzenie i nie rokujący wcale, ażeby dotychczasowe władze paszportowe na granicy zniesione i spodziewane oszczędności zaprowadzone być miały.

Gazeta wieczorna wiedeńska z dn. 29. b. m. zapewnia i owszem najwyraźniej, że regulamin paszportowy przeprowadzony będzie zupełnie w duchu właściwego rozporządzenia cesarskiego.

Ze zaś z zniesieniem rewizji paszportowej nie może być zniesiona zarazem wszelka straż graniczna policyjna, rozumie się to samo przez się, i w rozporządzeniu cesarskiem jawnie wypowiedziane zostało.

Organa dozorcze pozostawione będą tylko w najważniejszych punktach nadgranicznych i będą miały polecenie tylko w razach widocznej potrzeby żądać od podróżnych wylegitymowania się mianowicie w ten czas, kiedy idzie o zbrodniarzy listami gończymi ściganych, lub o indywiduala, którym jako szkodliwym dla ogółu przestąpienie granicy wcale nie jest dozwolone, szupasowym, wydalonym z kraju, zebrałom i t. p. lub też o ludzi, którzy dopiero po pewnym wylegitymowaniu się wpuszczeni bywają do kraju, jako to kramarze domokrażni, kuglarze, włóczący się muzykanci i t. p.

W takich razach wszystkie państwa, nawet najliberalniejsze zwykły wydać szczegółowe rozporządzenia.

Ażeby zaś organa dozorcze dokładnie wiedziały, jak postępować sobie mają i nie działały według własnego subiektywnego widzi mi się, przy tak zupełnej zmianie dotychczasowych urzędzeń, jaką sprowadzi zniesienie rewizji paszportów, potrzebne jest koniecznie wydanie instrukcji, tak w interesie państwa jak i w interesie podróżnych samych.

O szczególnem baczeniu na osoby dwuznacznej postawy politycznej, które według doniesienia *Pressy* urzędnikom głównie zalecić miano, nigdzie nie ma mowy.

Co zaś dotyczy oszczędności, o których powątpiewa dziennik powyższy, dość będzie powiedzieć, iż rozpoczęły się już negocjacje względem zniesienia tych komisariatów nadgranicznych, bez których obejść się będzie można, i że naczelnicy krajowi odebrali polecenie przystąpić bezwzględnie do odwołania z nad granicy zbyt licznych urzędników.

(*Czynności sejmów krajowych z 29. listopada.*)

Dzisiejsze sprawozdania sejmowe uzupełniają w ciekawy sposób doniesienia, które podał telegraf o wypadkach na sejmach krajowych w Gracu, Bernie, Lublanie i t. d. Co się tyczy odrzucenia wniosku adresowego przez sejm morawski, potwierdza się, że przyczyniła się do tego głównie frakcyja deputowanych, która uroczystą manifestację uważała za niestosowną, ale której niemożna też bynajmniej przypisywać, że głosowała przeciw adresowi ze względu na relację *Giskry*, ażeby utorować jej drogę.

O losie wniosku *Herbsta* na sejmie czeskim nadejdą już zapewne jutro stanowcze wiadomości, gdyż, na czwartkowym posiedzeniu miano głosować nad nim. Na uwagę zasługują, że deputowany *Schubert*, którego niemiecki komitet wyborczy popierał niedawno całym wpływem swoim na Małej stronie, odmawia wnioskowi *Herbsta* podpisu swego pomimo całej presji stronnictwa.

W sejmach krajowych *Niższej Austrii* i *Styryi* obradują tak zwane wydziały konstytucyjne, które oświadczyły się za adresem do Jego Mości Cesarza, nad osnowa odnośnych dokumentów. Wydziałowi sejmowi niższo-austriackiego przedłożono już nawet trzy projekta adresów, i dzisiaj już rozstrzygnięto, czy który z tych trzech projektów zostanie przyjęty, lub też czy ze wszystkich trzech będzie złożony inny czwarty projekt. W takim razie powinien wydział już na przyszły tydzień przedłożyć swoje wnioski pełnej izbie.

Na uwagę zasługuje wniosek przedłożony sejmowi w *Vorarlbergu*. Mianowicie zaproponował tam deputowany *Riedl* w sposób naglący, ażeby sejm zaniósł w adresie do Najj. Pana prośbę, by z jednej strony została najwyższem postanowieniem ścisłjsza rada państwa upoważniona do udziału w zmianie ustawy zasadniczej z 26. lutego 1861 w porozumieniu z sejmami krajowymi wschodniej połowy państwa, a z drugiej strony by sejmy krajowe zachodniej połowy państwa zapytane zostały w drodze konstytucyjnej o ich

opinię. Sejm nieuznał tego wniosku za naglący i wziął go podług regulaminu sejmowego pod obradę.

Na dzisiejszem piątym posiedzeniu sejm kroackiego odczytane zostały oświadczenia uchylających się od posiedzeń czterech notaryuszów: *Mirka Horvatha*, *Soilicica*, *Pejcica* i *Cara*. W tych oświadczeniach powiedziano: Notaryusze uchylali się od posiedzeń dla mylnego ze strony prezydium wykładu regulaminu obrad, a po załatwieniu skargi, przedłożonej przez deputację Najj. Pana przybędą oni znowu do sali posiedzeń. Sprawozdawca komitetu centralnego odczytał sprawozdanie o weryfikacji wyborów; wybory z Pogranicza zostały potwierdzone; poczem zaproponowano, ażeby nadzupana *Delimanica*, który dotąd nieprzybył, wezwało prezydium pod zagrożeniem usunięcia go od jego godności, by w przeciągu ośmiu dni zajął swoje miejsce w sali sejmowej. Nad wnioskami komitetu centralnego będą obradować jutro. Pierwszym wiceprezydentem został obrany dzisiaj *Avelin Cepulic*, asesor sądu komitatowego w Fiumie, drugim wiceprezydentem Dr. *Suhaj*, profesor przy akademii prawniczej w Zagrabiu, a notaryuszami Dr. *Spun*, *Stahuljak*, *Stekovic* i *Virag*. Po ukończeniu wyborów oświadczył Ban, że sejm jest już ukonstytuowany, na co odpowiedziano hucznymi okrzykami. Na tem posiedzeniu niebyła lewa strona (stronnictwo fuzyonistów) wcale reprezentowaną, i biskup *Strossmayer* nie był obecnym. Przyszłe plenarne posiedzenie jutro.

Na posiedzeniu sejm tyrolskiego oddany został projekt rządowy względem tworzenia ewangelickich gmin i filii komitetowi wybranemu z pełnej izby pod wstępną obradę i do przedłożenia wniosku. Potem ustanowiono komitet o 15 członkach do obradowania nad projektem rządowym względem politycznego podziału powiatów, i komitet o 10 członkach do sprawy uzupełnienia uniwersytetu. Deputowani z Tyrolu włoskiego nieprzybyli, i starosta kraju był przeto spowodowany, stosownie do §. 9. ordynacji krajowej wezwać nieobecnych, ażeby albo w ciągu ośmiu dni przybyli do sali posiedzeń, albo też usprawiedliwili należycie swoją nieobecność.

Z innych sejmów krajowych nie ma nic ważnego do doniesienia, jak tylko, że sejm bukowiński po wysłuchaniu uspokajających zapewnień szefa kraju w sprawie niedostatku odroczył się na czas nieoznaczony.

Anglia.

Londyn, 27. listopada. (*Różne wiadomości.*) Według doniesienia posła angielskiego w Madrycie, rząd hiszpański ozywiony jest najlepszymi chęciami względem załatwienia sporu z republiką chilijską w południowej Ameryce. Jest nadzieja, że blokada portów chilijskich wkrótce zniesiona będzie. Ze zaś blokada ta handel angielski na wielkie naraża straty, przeto spodziewać się można, iż rząd angielski niczego nie zaniedba, ażeby przyspieszyć zgodę między Hiszpanią a Chili.

Trzecia córka Królowej Wiktorji, księżniczka Helena, urodzona w 1848 roku, zaślubiła księcia Chrystyana Augustenburgskiego, młodszego brata znanego prefidenta do Księstw zaelbiańskich. Książę Chrystyan Augustenburgski był dotąd rotmistrzem pruskim i szefem szwadronu w trzecim pułku ułanów gwardji. Królowa Wiktorja wyznaczyła księżniczce córce swej 12.000 funt. szt. rocznego dochodu, jako apanaż jej.

Stefensa, zbiegłego naczelnika Fenyanów, dotąd nie ujęto. *Times* powstaje na niedbałe strzeżenie więzienia w Dublinie, które nie miało nawet straży wojskowej, chociaż Dublin silną ma załogę wojskową.

Francya.

Paryż, 27. listopada. (*Różne wiadomości.*) Bankierowie, którzy pośredniczyli w ostatniej pożyczce z rządem tunetańskim i takową pożyczkę umieścili, nie odebrali dotąd funduszków na spłatę kuponu listopadowego. Rezydent tutejszy tunetański nie odebrał żadnej odpowiedzi na depeze telegraficzne w tym przedmiocie do Tunisu wysłane.

Książę Kuza zakupił pyszny pałac w Paryżu, w którym kiedyś przyjemne bardzo znaleźć może schronienie. — Jeneral *Changarnier* objął przewodnictwo komitetu trudniącego się wystawieniem pomnika dla jenerała Lamoriciera. Dotąd zebrano 50.000 franków na ten cel przeznaczonych.

Handel Algeryi znacznie się podniósł. Produkta przywiezione z głębi kraju na targi wewnętrzne wynosiły w roku 1864 76 milionów franków. Wywóz Francji do Algeryi dochodził w tym roku do 129 milionów franków. W ostatnich pięciu latach przeciętna suma wynosiła corocznie po 137 milionów franków.

Rosya.

(*Drukowanie katechizmu rzymsko-katolickiego w języku rosyjskim.*) *Siew. Pocz.* pisze: Jeszcze w roku 1853, w czasie zarządzania wojskowo-naukowymi zakładami przez panującego dziś Cesarza, zwróconą była uwaga na tę okoliczność, że wszystkim katolikom wychowywanym w tych zakładach, nauka religii wykładana była wyłącznie w języku polskim. Ponieważ wielu z nich nie posiadało tego języka, więc dla pojmowania wykładu religii musiało się naprzód uczyć po polsku. Dla uchylenia tej niedogodności, ułożony został przez ówczesnego nauczyciela religii przy zakładach wojskowo-naukowych (teraźniejszego rektora rzymsko-katolickiej

akademii duchownej) ks. Stacewicz katechizm rzymsko-katolicki w języku rosyjskim, który, po zaaprobowaniu przez ówczesnego metropolitę tegoż kościoła Hołowińskiego i przez zwierzchność zakładów, wprowadzony był w używanie. Katechizm ten, jako przeznaczony jedynie dla zakładów wojskowo-naukowych, nie był drukowany, a tylko litografowany, podobnie jak inne szkolne przewodniki tych zakładów. Obecnie uznano potrzebę wykładania katolikom nauki religii w języku rosyjskim we wszystkich zakładach naukowych zachodniego kraju. Przyjęcie tego środka tym bardziej stało się koniecznym, że w tym kraju, jako czysto rosyjskim, nie można uznawać innego urzędowego języka, prócz rosyjskiego, obowiązującego dla ogółu, zwłaszcza, że wielu z uczących się nie umieją po polsku i nie obowiązani umieć, jakkolwiek są katolikami, ale rosyjanami lub litwinami. W skutku tej potrzeby wprowadzenia języka rosyjskiego w wykładzie nauki religii, zaszła także potrzeba drukowanego katechizmu rzymsko-katolickiego w tymże języku, o czem minister spraw wewnętrznych przedstawił komitetowi ministrów. Komitet wnosił to pod najwyższą decyzję, która też zapadła na dniu 8. października 1865 r. Na mocy tej najwyższej decyzji, ks. Stacewicz rozpoczął już drukowanie tegoż katechizmu, jaki był przez niego ułożony i aprobowany dla wojskowo-naukowych zakładów, a to w takiej ilości egzemplarzy, jaka jest potrzebna dla uczniów katolików.

Księstwa Nadduńajskie.

Bukareszt, 21. listopada. (*Reorganizacja urzędów i urzędników.*) Cierpkie nagany, jakie rządy Księcia Kuzy słyszeć musiały częścią ze strony Wielkiego Węzra Partii otomańskiej, częścią ze strony całego dziennikarstwa europejskiego, ten skutek sprawiły, iż Książę Kuza postanowił spróbować azali nie zdoła położyć tamy zgubnemu gospodarowaniu swych urzędników. W tym celu Książę Kuza wystosował pod dniem 15. listopada pismo do prezesa rady ministrów, które *Monitorul* ogłosił. W piśmie tem Książę Kuza żali się, że urzędnicy obowiązków swych nie wypełniają i wyraża życzenie, ażeby pozycja urzędników jak najspieszniej uregulowana została. Kwestya ta, mówi Książę Kuza w piśmie swem, najważniejsza dla przyszłości kraju i żądam, ażeby ministeryum zajęło się niebawem organizacją urzędników administracyjnych, sądowych i finansowych. Dawniej już udawałem się w tej sprawie do różnych ministrów mojego rządu, lecz zawsze bez skutku. W przyszłości tylko ludzie zdolni i zasłużeni mianowani być mają urzędnikami, i posuwanie się na wyższe stopnie także tylko według zasługi i zdolności następywać ma. Rada stanu odebrała polecenie wypracować projekt do prawa o mianowaniu urzędników i o ich awansowaniu według starszeństwa i zdolności. Każde ministeryum utrzymywać ma dokładne rejestra, w które urzędnicy wpisani być mają co do imienia i nazwiska, miejsca urodzenia, wieku, daty wstąpienia do służby i wyliczenia urzędów, jakie piastowali. W rejestrze zaciągane też być mają uwagi co do studyi urzędnika, jego zdolności i gorliwości, socyalnego jego położenia i posiadanego majątku. Jeżeli zaś urzędnik zostanie wydalony i znów na nowo w służbie umieszczony, w takim razie przyczyny wydalenia i przyjęcia do służby zapisane być mają. Każdy minister złożyć ma w miesiącu grudnia relację względem sprawowania się urzędników swego ministeryum, a minister sprawiedliwości donosić ma co dwa miesiące o urzędnikach będących w stanie oskarżenia i o postępie procesów przeciwko nim wytoczonych. W końcu pisma swego Książę Kuza wzywa prezesa rady ministrów, ażeby wyszukał właściwe indywidua, z których składałby się mogła porządna administracya, na moralności i prawie oparta. — Z pisma tego okazuje się widocznie, że Książę Kuza poznał dokładnie wady swej administracyi, pewną jednak jest rzeczą, iż i dawniej o tem wiedział. W czasie siedmioletniego swego panowania powinno było być najgorliwszem jego staraniem zaopatrzyć kraj w dobrych urzędników, powinność swoją znających i mających wolę i zdolność do zrobienia swej powinności. Jest to podstawa każdej organizacyi. Na co się zdadza ulepszenia, które nie znajdują zastosowania, a cóż po prawach jeżeli wykonane nie będą. Gdyby Książę Kuza zwrócił był na to uwagę w ostatnich siedmiu latach, to kraj chociaż w części byłby już uorganizowany, teraz zaś znajduje się w zupełnem rozprężeniu. Wszakże lepiej późno jak nigdy. Życzą Księciu wszelkiego szczęścia przy przeprowadzeniu nowych zasad, chociaż się lękają, iż już jest za późno, gdyż korupcyja za bardzo się już zagnieździła między urzędnikami. Amputowanie członka chorego już nie uratuje, jeżeli całe ciało jadem już jest przejęte.

Turcya.

Konstantynopol, 18. listopada. (*Różne wiadomości.*) Rząd turecki złączył znów administracyę telegrafów z administracyą pocztową.

Według relacyi Fuad Baszy zadaniem nowej zaprowadzonej rady skarbowej państwa, ma być wyciągnięć większe korzyści z lasów i kopalni rządowych, i pomnożyć liczbę dróg komunikacyjnych.

Mówią, iż Szeik el Islam ma być odwołany, miejsce jego zajęć ma Diewdet Efendi, co zdaje się być w związku z kwestyą Wakufów. W Diarbekiszce zrobiło wielkie wrażenie przejście doktora Bandli na wiarę turecką, zwłaszcza, iż i dzieci swoje do tego nakłonił. Wicekonsul francuzki protestował przeciwko temu, lecz nadaremnie.

Z Alepu donoszą, iż naczelnik powstańców w Kosan Dagh, Jussuf Bey, dostał się w ręce wojsk tureckich i stracony został. Od tego czasu ożyli Ormianie w tamtejszej okolicy, gdyż pod rządem tureckim nie są wystawieni na takie zdzierstwa jak pod Turkomani.

Kronika.

(Pożar.) W E o ł y k o w i e, w powiecie Podhajeckim, dnia 18. października spalił się dom włościański wartości 64 ztr. w. a. Ogień miał być położony.

(Nieszczęsny wypadek.) Nikołaj H a w r y ł o k, włościanin z Słobody, w powiecie Peczeniżyńskim, ściągając drzewa w Oryszkowcach, w tymże powiecie, został dnia 23go z. m. przez spadające drzewo przygłotany i w skutek tego umarł nazajutrz.

(Sprostowanie.) „Czas“ zamieszcza następujące sprostowanie urzędowe: „Czas“ wczorajszy podał wiadomość, iż pomimo amnestyi, w krakowskim więzieniu policyjnym znajdują się jeszcze dwaj więźniowie polityczni.

Z przedsięwziętego urzędowego dochodzenia okazało się, że owi dwaj więźniowie, z których jeden nawet piśm nieumiejący jest czeładnikiem organistrzowskim a drugi służącym, nie należeli ani do organizacyi powstania, ani udziału w takowym nie mieli i w ogóle nie są wcale politycznymi więźniami. Zostali oni bowiem jedynie z tego powodu zatrzymani, ponieważ nie posiadali legitymacyi, i okoliczności pochodzenia i b. dotycząca kilkakrotnie kłamliwie podawali; i dlatego nie mogła być dotąd wysłędzoną gmina, do której należą, a której byliby oddani. Uporeczywe ich obstawianie przy kłamliwych zeznaniach kręzi się raczej dorozumiewać, że dlatego zamierzają o istotnem miejscu pochodzenia, ponieważ ciąży na nich popelnienie jakiej pospolitej zbrodni.

A że nie zostają w areszcie ani za karę, ani pod śledztwem politycznem, nie mógł więc być do nich pod żadnym względem zastosowanym najwyższy akt amnestyi.

Zresztą zarządzenem zostało względem osób tych ściśle dochodzenie, od skutku którego dalsze z nimi postąpienie zależeć będzie.

(Ulica Elżbiety.) Donoszą z Korfu, że municypalność tego miasta nazwała nową drogę prowadzącą do tamtejszej letniej rezydencyi Króla Jerzego ulicą Elżbiety, od imienia Jej Mości Cesarzowej austryackiej, na pamiątkę pobytu Najjaśn. Pani na wyspie Korfu.

(Wzrost ludzi przedpotopowych.) Pewien członek akademii francuzkiej napisów i nauk wyzwolonych, złożył temu zgromadzeniu uczonych chronologiczny wykaz wzrostu ludzkiego od stworzenia świata aż do narodzenia Chrystusa. Według twierdzenia autora wzrost ludzi stopniowo zmniejsza się: Adam miał wzrostu 123 stóp 9 cali (przeszło 1/2 sążni), a Ewa 118 stóp 9 3/4 cali (17 sążni). Ten olbrzymi wzrost zaczął szybko się zmniejszać: Noe był już o 20 stóp niższy od Adama; Abraham miał wzrostu tylko 28 stóp, a Mojżesz ledwie 13 stóp. Na szczęście zmniejszenie to, które mogłoby spowodować wzrost ludzki do zera, szło potem w mniejszej proporcyi. Herkules według twierdzenia uczonego Francuza miał wzrostu 10 stóp, i dotąd odkopywane bywają szkielety stwierdzające, że w starożytności byli ludzie takiego olbrzymiego wzrostu. Gdyby wyrachowania tego uczonego akademika wydały się komu z czytelników blachami, możemy zapewnić, że wzrost tych patryarchów naszych zupełnie odpowiada długiemu ich wiekowi. Przypuściwszy, że oni żyli po 990 lat nie dziwnego, że ciała ludzkie musiały być żywione taką ilością soków, jaka wystarczałaby na dziesięć dębów. Lecz jeżeli to był wzrost zwyczajnych ludzi, jakież były istoty ludzkie, zwane olbrzymami?

Sprawozdanie stenograficzne z 1go posiedzenia sejmowego będzie wkrótce rozesłane prenumerantom „Gazety Lwowskiej“.

Galicyjska kasa oszczędności we Lwowie.

Stan wkładek był z dn. 31. października 1865 . 2,892.093 ztr. 32 kr.

Od 1. do 30. listopada 1865:

zwrócono 465 stronom . 68.367 ztr. 57 kr.

włożyło 620 stron . . . 47.081 „ 17 „

Ubyło więc . . . 21.286 ztr. 40 kr.

Zatem dnia 30go listopada 1865 był ogół wkładek . . . 2,870.806 ztr. 92 kr.

Z Dyrekcyi galicyjskiej kasy oszczędności.

Ostatnia poczta.

Praga, 30. listop. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmku czeskiego motywował Herbst swój wniosek, wychodząc z tego stanowiska, że patent wrześniowy zawiesił ustawę konstytucyjną z lutego i dyplom październikowy. (W centrum okrzyki: Oho!) O niezmiennem przyjęciu obudwu ustaw i o niezmiennem uznaniu orzeczonych w artykule 2. dyplomu październikowego spraw spólnych nie można myśleć; to pewna jednak, że konstytucyjne załatwianie spólnych spraw państwa zostało tymczasem na niepewny czas zakwestyjonowane, a kwestye poruszające jak najgłębiej interesa kraju załatwiono w drodze absolutnej. Śród takich stosunków słuszną jest rzeczą zastanowić się nad wpływem patentu wrześniowego na szczególne stosunki kraju, a powód do tego nastęrcza wniosek adresowy hrabiego Nostiza. „Uważamy — mówił dalej — za nasz obowiązek, wyrazić panujące pomiędzy naszymi mocodawcami przekonanie, i przejęci jesteśmy radością pewnością, że w wierności i przywiązaniu do Cesarza i państwa nikt nas nie przewyższa.“ (Okłaski z lewej strony.) W końcu proponował Herbst, ażeby rezolucyę jako wniosek dodatkowy do wniosku Nostiza odesłano do komisyi. Marszałek

krajowy sprzeciwił się temu, a przy imiennem głosowaniu odrzucono wniosek Herbsta 111 głosami przeciw 105.

London, 30. listop. Królowa chce osobiście otworzyć parlament. Dotychczasowy ceremoniał będzie nieco zmieniony.

Hamburg, 30. listopada. Berlingsche Ztg. donosi, że hrabia Sponnek z pewnością odjedzie z Grecji i uda się najprzód do Rzymu.

Kopenhaga, 30. listopada. Dagbladet podaje telegram z Sztokholmu z dnia wczorajszego, który donosi: minister sprawiedliwości przyjmował deputację z prowincji, w obec której wyraził nadzieję, że wątpliwości względem projektu reformy będą usunięte przy gruntownem zbadaniu go przez szlachtę i stan duchowny.

Jutro (przedst. polskie): „Dziewiate przykazanie“, komedya w 3 aktach. Po raz pierwszy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 1. grudnia 1865.

Table with meteorological data: Pora, Barometr w mierze parys. sprwadany do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza według wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery.

Ilość deszczu 1...80.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 1. grudnia.

Hotel George: PP. Hr. Borkowski Miecz., z Mielnicy. — Augustynowicz Bol., z Kniaża. — Hartmann Fryd., z Szwajcaryi. — Niezabitows i Włodz., z Uherzek.

Hotel europejski: Czekoński Leon, z Czortkowa. — Krukowiecki Felix, z Budzanowa. — Skólski Miecz., z Worwoliniec.

Hotel Langa: Stecher de Sebenitz Jan, z Turynki.

Hotel Kuhna: Wasowski Ign., z Stubienka.

Hotel podolski: Aulich Adolf z Dobrosina.

Pod Nr. 176^{2/4}: Dobrzyński Jan, z Wołynia.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 1. grudnia.

PP. Hr. Łoś Aug., do Bortkowa. — Hr. Stadnicki Edw., do Krysowic. — Br. Schmidburg Wilh., c. k. podpor., do Czerniowiec. — Abgr. rowicz Teodor, do Bratysława. — Brodzki Adam, do Ostrewa. — Duceński Jul., do Żakowa. — Jordan Kaz., do Kuńkowie. — K. marnicki B. L., do Ssowa. — Lisowski Alex., do Koropca. — Müller Lud., do Poznanki helm. — Małachowski C. z., do Kozówki. — Piotrowski Jan, do Hnatkowie. — Rojowski Konst., do Krakowa. — Stajowski Bal., do Kołomyi. — W. branowski Alexander, do Juszkowie.

Kurs Lwowski.

Dnia 1. grudnia

Table with exchange rates: Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciozłotówka, Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł., Galicyjskie obligacje indemnizacyjne, Pożyczka narodowa, Akeye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 1. grudnia

Table with telegraphic exchange rates: 5% Metaliki, 5% pożyczka narodowa, Losy z 1860 roku, Akeye banku wiedeńskiego, Londyn, 10 funtów szterlingów, Srebro, Dukaty pojedyncze.

T E A T R U.

Dziś (przedst. niem.): „Das Mädchen von Elisonzo“, operetka komiczna w 1 akcie; „Der dreissigste November“, komedya w 1 akcie; „Flotte Burschen“, operetka w 1 akcie. Na dochód p. Hugona Benedix.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 29 listopada

1. Płatność publiczna. (Za 100 zł.)

A. Państwa. pien. towar.

W austr. wal. po 5% 59.99 60.10

zwrotny po 5% 99.-- 99.50

Z pożyczki narod. z proc. od styczenia do lipca po 5% 67.49 67.52

od kwiec. do paźd. po 5% 67.29 67.30

Pożyczka w srebrze z 1864 roku zwrotna w 35 latach 72.75 73.50

z r. 1851 ser. B. po 5% -- --

Metaliki po 5% 64.15 64.25

Metaliki z proc. od maja do listopada po 5% 64.20 64.40

dtto. po 4 1/2% 56.50 56.50

dtto. 4% 50.25 50.75

dtto. 3% 37.75 38.25

dtto. 2 1/2% 32.-- 34.--

dtto. 1% 12.70 12.90

Przeż. do wyl. z r. 1839 całe losy 139.50 140.--

Przeż. do wyl. z r. 1839 piata część losów 135.50 136.50

Przeż. do wyl. z r. 1854 80 -- 80.50

Przeż. do wyl. z r. 1860 po 100 zł. 84.90 85.10

Przeż. do wyl. z r. 1860 po 100 zł. 92.90 93.10

Pożyczka z r. 1864 (z premią) po 100 złr. 78.30 78.50

Renty Come po 42 lir. austr. 18.-- 18.25

Wyłos. obl. dawn. długu państ. 4 1/2% 56.25 56.75

4% 50 -- 50.10

3 1/2% 43.50 44 --

3% -- --

2 1/2% 55.-- 57.--

2% 50.-- 51.--

1 1/2% 39.-- 40.--

1% 71.50 72.--

na granicę 3 1/2% 67.25 67.75

3% 60.-- 60.50

B. Krajów koronnych.

Nizszej Austrii 82.-- 82.50

Włch. Aust. 82 -- 83 --

Salsburg 82.-- 83.--

Czech 86.50 87.50

Worawii 82.-- 83 --

Szlaska 87.-- 88 --

Syryi 87.50 88.50

Tyrolu -- --

Table with exchange rates for various regions: Kar., Krainy i Wyb., Wecier, Banatu Tem., Kroacyi i Sławonii, Galicyi, Siedmiogrodu, Bukowina, Złanzula wylos. w r. 1867, Banat Temesz., Lomb. wen. pożycz. z r. 1859, Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy, 3. Stan oblig. domestykaln., 3. Akeye, Banku narodowego, Inst. kred. dla handlu, Niż.-aust. tow. eskont., Banku anglo-austriackiego, Półn. kol. po 100 zł. m. k., Tow. kolei żel. państwa, Föld. kolei państw. lomb. wen. i central.-włoskiej, Kol. Ces. Elżbiety, Kol. Kar. Lud., Lwowsko-czerniow. kolej, Uprzyw. czeska kolej, Polnd.-póln.-niem. kolei, Kolej Cisy, Kol. Preszb. Tyrn. l. emis., Po 200 zł. m. k.

Table with exchange rates: dtto H. emis. po 200 zł. m. k., Kolej Budehradzka, Kolej Austr.-Ciepl. po 200 zł. m. k., Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k., Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a., Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k., Lloyd w Tryescie po 500 zł. m. k., Tow. młyn. par. w Wied. po 500 zł. w. a., Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a., Mostu łącz. w Peszcie po 500 zł. m. k., 4. Listy zastawne, Banku narod. przeznaczone do w. m. k., Banku narod. na 12 m. 5%, Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%, Węgier. Towar. ziemskie po 5%, 5. Obligacje z prawem pierwszeństwa, Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k., detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a., Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. austr., Tow. austr. kol. państwa po 500 fr., Kol. Lomb. wen. po 500 fr., Kol. półn. po 100 zł. m. k., Kol. półn. po 100 zł. w. a., Kol. Glogn. po 100 zł. m. k., Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł., Polnd. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł., Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.

Table with exchange rates: Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k., Lloyd za 100 zł., 6. Losy, Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a., Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k., Poż. Trye. po 100 zł. m. k., Poż. miasta Bady po 40 zł. w. a., Esterhazgo po 40 zł. m. k., Salma 40 " " 25.50 26.50, Palfiego 40 " " 21.50 22.50, Clarego 40 " " 21.50 22.50, St. Genois 40 " " 21.50 22.50, W indischgrätz 20 zł. " 16.-- 17.--, Waldsteina 20 " 16.-- 17.--, Keglevicha 10 " 12.-- 12.50, Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa 11.35 11.75, 7. Weksle, Amsterdam za 100 zł. hol., Angsburg za 100 zł. w. p. n., Berlin za 100 tal., Wroclaw za 100 tal., Frankfurt za 100 zł. w. p. n., Genua za 100 lir. piem., Hamburg za 100 M. B., Lipak za 100 tal., Liwurna za 100 lir. tosk., Londyn za 10 ft. szt., Lugan za 100 fr., Medyolan za 100 lir. wł., Marsylia za 100 fr., Paryż za 100 fr., Praga za 100 zł. w. a., Tryest za 100 zł. w. a., Wenecya za 100 zł. w. a., (31 dni po okazaniu), Bukareszt za 100 piast. wól., Konstantynopol za 100 piast. tur., 8. Kurs złota, Dukaty ces. men., dtto. pełnej wagi, Korona, 20frankówka, Rosyjski imperyal, Talar związkowy, Srebro, Kurs korony w c. k. kasach 13zł. 50 c.

30 dni po okazaniu